

SISÄPIIRIOHJE

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
2 TARKOITUS	2
3 SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT	3
4 KIELLETTY SISÄPIIRINTIEDON KÄYTTÖ	4
4.1 Sisäpiirintiedon väärinkäytön kieltäminen ja esimerkit sisäpiirintiedosta	4
4.2 Sisäpiirintiedon kielletty käyttö ja asiain ilmaiseminen	5
5 SISÄPIIRILÄISIÄ KOSKEVA ILMOITUSVELVOLLISUUS JA SISÄPIIRIREKISTERIN PITÄMINEN	6
5.1 Ilmoitusvelvolliset sisäpiiriläiset	6
5.2 Sisäpiirirekisterin ylläpitäminen ja nähtävilläpito internetissä	7
5.3 Julkiseen sisäpiirirekisteriin merkittävät tiedot ja ilmoitusvelvollisuus	7
5.3.1 Ilmoitusvelvollista koskevat perustiedot	7
5.3.2 Omistusta koskevat tiedot	8
6 KAUPANKÄYNTIRAJOITUS JA KAUPANKÄYNTIOHJELMAT	10
6.1 Kaupankäyntirajoitus	10
6.2 Kaupankäyntirajoituksen ulottuvuus	10
6.3 Kaupankäynti työsuhteen tai hallintoelimen jäsenyyden perusteella saaduilla arvopapereilla	11
6.4 Sisäpiiriläisten kaupankäyntiä koskevat erilliset ohjelmat	12
7 YRITYSKOHTAINEN SISÄPIIRIREKISTERI	13
7.1 Yleistä	13
7.2 Pysyvä yrityskohtainen sisäpiirirekisteri	14
7.3 Hankekohtainen sisäpiirirekisteri	15
7.3.1 Hanke ja sen edellytykset	15
7.3.1.1 Jatkuvan tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluminen	17
7.3.1.2 Toimenpidekokonaisuuden tai järjestelyn vaihe	18
7.3.1.3 Toteutumistodennäköisyys	19
7.3.1.4 Toisen tahon myötävaikutus	20
7.3.2 Arviointiedellytysten ohjeellisuus	20
7.3.3 Hankerekisterin päättäminen	20
7.3.4 Hankkeisiin liittyvän sisäpiirintiedon hallinta	21
7.3.5 Hankkeisiin liittyvät rajoitukset ja oikeusvaikutukset	22
8 SISÄPIIRIASIOIDEN HALLINTO	23
8.1 Kirjallinen aineisto	23
8.2 Koulutus ja tiedotus	23
8.3 Sisäpiirihallinnon tehtävät	24
9 VALVONTA	24
10 SISÄPIIRIÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET	25
11 VOIMAANTULO	26

1 JOHDANTO

NASDAQ OMX Helsinki Oy ("Pörssi"), Keskuskauppakamari ja Elinkeinoelämän keskusliitto ovat valmistelleet sisäpiiriohjeen ("ohje") listattujen yhtiöiden käyttöön selkeyttämään toimintatapoja arvopaperimarkkinoilla. Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n 15.6.2007 asettama sisäpiirityöryhmä, jonka tehtävänä on ollut hankekohtaisia sisäpiirirekistereitä koskevan itsesääntelyn kehittäminen, on päivittänyt ohjeen jakson 7 yrityskohtaisista sisäpiirirekistereistä ottamalla huomioon erityisesti markkina- ja tulkintakäytännössä ilmenneitä muutostarpeita. Alkuperäiseen 1.3.2000 voimaantulleeseen ohjeeseen on tehty muutoksia myös markkinoiden väärinkäyttöä koskevan direktiivin ja siitä aiheutuneiden arvopaperimarkkinalain muutosten (13.5.2005/297) johdosta sekä arvopaperimarkkinalain (26.10.2007/923) aiheuttamien muutosten johdosta. Ohjetta on lisäksi päivitetty Pörssin syksyllä 2009 käyttöönotettaman keskusvastapuoliselvityksen johdosta.

Listatun yhtiön toiminnan luonteeseen kuuluu, että sen johdolla ja muilla yhtiön sisäpiiriläisillä voi olla yhtiön liikkeeseenlaskeman arvopaperin arvoon vaikuttavia luottamuksellisia tietoja, jotka on tarkoitettu yhtiön liiketoiminnan edistämiseen. Tiedot ovat luottamuksellisia, kunnes ne on julkistettu tai muutoin markkinoilla saatavissa. Tietoja ei saa käyttää arvopaperikaupoissa eikä tietoja saa ilmaista toiselle ilman hyväksyttävää syytä.

Yhtiön johdon ja muiden yhtiön sisäpiiriläisten omistus listayhtiössä on lähtökohtaisesti yhtiön ja sen osakkeenomistajien edun mukaista. Sisäpiiriläisten omistuksen julkisuus antaa sijoittajille mahdollisuuden seurata sisäpiiriläisten omistuksia, ja samalla se tukee arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnettua luottamusta. Sisäpiiriläisten kaupankäyntitapojen on ylläpidettävä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnettua luottamusta.

Ohjeeseen on lisätty selittäviä tekstiosia. Nämä kohdat on erotettu ohjeen varsinaisesta tekstistä sisennettynä vinotekstinä.

2 TARKOITUS

Ohjeen tarkoituksena on yhtenäistää ja tehostaa sisäpiiriasioiden käsittelyä yhtiöissä ja siten lisätä luottamusta arvopaperimarkkinoiden toimintaan.

Pelkkä epäily siitä, että arvopaperikaupoissa olisi käytetty julkistamatonta tietoa, heikentää yleistä luottamusta

arvopaperimarkkinoiden toimintaan. Usein luottamuksen heikentyminen aiheuttaa haittaa myös sille yhtiölle, jonka sisäpiiriläinen on epäilyn kohteena.

Ohjeeseen on koottu keskeinen säännöstö sisäpiiriasioiden hallinnoinnista, sisäpiiriläisen ilmoitusvelvollisuudesta ja kaupankäyntirajoituksesta listatuissa yhtiöissä. Yhtiö voi täydentää ohjetta omalla lisäsäätelyllään. Sisäpiiriläinen vastaa kuitenkin aina itse siitä, että hänen toimintansa on laissa, Finanssivalvonnan standardissa ja sisäpiiriohjeissa annetun säätelyn mukaista.

Ohje sisältää toimintatavat

- a) sisäpiiriaseman tunnistamisesta ja määrittelemisestä,
- b) sisäpiirintiedon käsittelemisestä ja hallinnoimisesta, sekä
- c) sisäpiiriläisen kaupankäynnistä arvopapereilla.

Ohjeessa on myös yleiskatsaus tärkeimpiin laissa ja Finanssivalvonnan standardissa oleviin sisäpiirisäännöksiin.

3 SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

Ohjetta sovelletaan Pörssissä listattuun osakkeen tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttavan arvopaperin liikkeeseenlaskeneeseen Suomessa rekisteröityyn yhtiöön ("yhtiö") sekä tällaisen yhtiön sisäpiiriläisiin. Ohjetta sovelletaan kaupankäyntiin Pörssissä, mutta sitä pidetään hyvänä arvopaperimarkkinatapana myös kaupankäynnissä Pörssin ulkopuolella.

Tässä ohjeessa arvopaperilla tarkoitetaan yhtiön liikkeeseenlaskemia julkisen kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita ja osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttavia arvopapereita sekä muita arvopapereita, jotka oikeuttavat tällaisiin osakkeisiin tai joiden arvo määräytyy tällaisten arvopaperien perusteella (esimerkiksi vaihtovelkakirjalainat, optio-oikeudet, optiolainat, optiotodistukset, merkintäoikeudet, talletustodistukset ja warrantit). Arvopapereita koskevia määräyksiä sovelletaan myös johdannaissopimuksiin, joiden arvo määräytyy edellä mainittujen arvopaperien perusteella.

Sisäpiiriläisellä tarkoitetaan tässä ohjeessa

- 1) yhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsentä ja varajäsentä, toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan sekä tilintarkastajaa, varatilintarkastajaa ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilöä, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta (AML 5:3.1, 1-kohta);

sekä yhtiön muuhun ylimpään johtoon kuuluvaa, joka saa säännöllisesti sisäpiirintietoa ja jolla on oikeus tehdä yhtiön tulevaa kehitystä ja liiketoiminnan järjestämistä koskevia päätöksiä (AML 5:3.1, 2-kohta) (**ilmoitusvelvollinen sisäpiiriläinen**); ja

- 2) yhtiön palveluksessa olevaa tai muun sopimuksen perusteella yhtiölle työskentelevää henkilöä, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti sisäpiirintietoa ja jonka yhtiö on määritellyt sisäpiiriläiseksi jäljempänä kohdassa 7.2 mainitulla tavalla (**pysyvä yrityskohtainen sisäpiiriläinen**); ja
- 3) henkilöä, joka työ- tai muun sopimuksen perusteella työskentelee yhtiölle ja saa sisäpiirintietoa sekä muuta henkilöä, jolle yhtiö antaa sisäpiirintietoa, ja jonka yhtiö on tilapäisesti merkinnyt hankekohtaiseen rekisteriin jäljempänä jaksossa 7 mainitulla tavalla (**hankekohtainen sisäpiiriläinen**).

Edellä kohdassa 1) ja 2) mainittua sisäpiiriläistä kutsutaan jäljempänä **pysyväksi sisäpiiriläiseksi**, ja näitä henkilöitä yhdessä **pysyväksi sisäpiiriksi**. Kohdassa 2) ja 3) mainitut sisäpiiriläiset yhdessä muodostavat yrityskohtaisen sisäpiirin.

4 KIELLETTY SISÄPIIRINTIEDON KÄYTTÖ

4.1 Sisäpiirintiedon väärinkäytön kieltö ja esimerkit sisäpiirintiedosta

Rikoslain 51 luvun 1 ja 2 §:issä säädetään rangaistavaksi sisäpiirintiedon väärinkäyttö tavallisena ja törkeänä tekona.

Sisäpiirintiedon väärinkäytön kieltö koskee kaikkia henkilöitä, joilla on sisäpiirintietoa riippumatta siitä, mistä tai miten tieto on saatu. Siten sisäpiirintiedon väärinkäytön kieltö koskee muitakin kuin yhtiön sisäpiiriläisiä.

Sisäpiirintietoa on sellainen yhtiön arvopaperiin liittyvä luonteeltaan täsmällinen tieto, jota ei ole julkistettu tai jota ei ole muutoin ollut markkinoilla saatavissa, ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon.

Arvopaperin arvoon vaikuttava tieto on julkistettu, kun tietoa koskeva yhtiön tiedote on annettu Pörssille ja keskeisille tiedotusvälineille. Julkistettuun tietoon rinnastetaan tieto, joka muutoin on ollut yleisesti markkinoiden saatavissa lehdistössä tai sähköisissä tiedotusvälineissä.

Sisäpiirintietoa voi olla muun muassa tieto

- *yhtiön taloudellisen aseman olennaisesta muuttumisesta;*
- *yhtiön sulautumisesta, jakautumisesta tai muusta merkittävästä yritysjärjestelystä;*
- *osakeannista, osto- tai lunastustarjouksesta tai muusta yhtiön osakkeita koskevasta muutoksesta, kuten osakkeiden tai osakesarjojen yhdistämisestä taikka jakamisesta;*
- *osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen sisällöstä.*

Tieto on täsmällistä, jos se viittaa olosuhteisiin tai tapahtumiin,

- *jotka ovat ilmenneet tai toteutuneet, tai*
 - *joiden voidaan kohtuudella olettaa ilmenevän tai toteutuvan;*
- ja,*
- *jos se on riittävän tarkkaa, jotta sen perusteella voidaan tehdä johtopäätös sen mahdollisesta vaikutuksesta arvopaperin arvoon.*

Sisäpiirintieto, joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan arvopaperin arvoon, on tyypillisesti sellaista tietoa, jota järkevästi toimiva sijoittaja todennäköisesti käyttäisi yhtenä sijoituspäätöksensä perusteena. Tiedon merkittävyyden arvioinnissa tulee ottaa huomioon tiedon odotettavissa olevat vaikutukset, kun sitä tarkastellaan suhteessa kyseisen yhtiön koko toimintaan. Lisäksi on huomioitava muualta kuin yhtiöstä lähtöisin olevan tiedon osalta tiedon lähteen luotettavuus sekä muut mahdolliset markkinatekijät, jotka ovat omiaan vaikuttamaan arvopaperin hintaan kyseisissä olosuhteissa.

Sisäpiirintiedolla voi olla liittymiä usean yhtiön arvopaperiin esimerkiksi silloin, kun yhtiö A tekee hankintasopimuksen yhtiö B:n ja yhtiö C:n kanssa. Tiedon merkittävyyttä on arvioitava erikseen kaikissa näissä yhtiöissä. Mahdollista on, että yhtiöiden erojen (esimerkiksi kokoerot, eri toimialat) vuoksi tieto sopimuksesta on sisäpiirintietoa B:n arvopapereihin liittyvänä, mutta ei A:n tai C:n arvopapereihin liittyvänä.

4.2 Sisäpiirintiedon kielletty käyttö ja asiaton ilmaiseminen

Arvopaperimarkkinalain 5 luvun 2 §:ssä kielletään sisäpiirintiedon käyttäminen arvopaperin hankkimisessa tai luovuttamisessa, tai suoraan tai välillisesti toista henkilöä neuvomalla. Lisäksi kiellettyä on sisäpiirintiedon luvaton ilmaiseminen toiselle, ellei se tapahdu osana tiedon ilmaisevan henkilön työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista.

Mainittu kielto ei rajoita henkilön oikeutta käydä kauppaa arvopapereilla, jos arvopaperien hankinta tai luovutus perustuu

sopimukseen tai toimeksiantoon, joka on tehty ennen kuin henkilö sai kyseiseen arvopaperiin liittyvää sisäpiirintietoa.

Arvopaperimarkkinalain mukainen yleinen kieltö koskee myös muutoin kuin tahallisenä tai törkeästä huolimattomuudesta tehtyä sisäpiirintiedon käyttöä, ja myös ilman hyötymistarkoitusta tehtyä tekoa, toisin kuin rikoslain mukainen sisäpiirintiedon väärinkäyttö. Myös seuraamuksissa on eroja. Arvopaperimarkkinalain kiellon rikkomisesta voidaan seuraamuksena määrätä Finanssivalvonnan hallinnollisia sanktioita, kun taas rikoslain mukainen sisäpiirintiedon väärinkäyttö voi johtaa rikosoikeudellisiin seuraamuksiin.

5 SISÄPIIRILÄISIÄ KOSKEVA ILMOITUSVELVOLLISUUS JA SISÄPIIRIREKISTERIN PITÄMINEN

5.1 Ilmoitusvelvolliset sisäpiiriläiset

Arvopaperimarkkinalain 5 luvun säännökset asettavat tietyille yhtiön sisäpiiriläisille ilmoitusvelvollisuuden ja velvoittavat yhtiön pitämään julkista sisäpiirirekisteriä laissa tarkoitetuista sisäpiiriläisistään.

Yhtiö määrittelee laissa erikseen lueteltujen henkilöiden lisäksi ilmoitusvelvollisiksi sisäpiiriläisiksi sellaiset yhtiön ylimpään johtoon kuuluvat henkilöt, jotka säännöllisesti saavat sisäpiirintietoa ja joilla on oikeus tehdä yhtiön tulevaa kehitystä ja liiketoiminnan järjestämistä koskevia päätöksiä.

Ks. Finanssivalvonnan standardi 5.3, Sisäpiiri-ilmoitukset ja -rekisterit, jakso 5.1.

Tyypillisesti tällaisia henkilöitä voivat listayhtiössä olla yhtiön johtoryhmän jäsenet ja tärkeimpien toimialojen vastuuhenkilöt. Yhtiön toiminnan organisoinnista riippuen myös tytäryhtiöiden johto voi kuulua samaan ryhmään.

Arvopaperimarkkinalain mukaan tällaisella henkilöllä tulee olla oikeus tehdä yhtiön tulevaa kehitystä ja liiketoiminnan järjestämistä koskevia päätöksiä. Mikäli esimerkiksi yhtiön taloudesta, rahoituksesta, lakiasioista, tutkimus- ja kehitystyöstä tai viestinnästä vastaavilla henkilöillä ei ole mainittua yhtiön tulevaa kehitystä ja liiketoiminnan järjestämistä koskevaa päätöksentekovaltaa, he ovat ohjeen jaksossa 3 tarkoitettuja pysyviä yrityskohtaisia sisäpiiriläisiä ja heitä koskevia velvoitteita käsitellään tämän ohjeen jaksossa 7.

5.2 Sisäpiirirekisterin ylläpitäminen ja nähtävilläpito internetissä

Yhtiön tulee ylläpitää ilmoitusvelvollisista sisäpiiriläisistä julkista sisäpiirirekisteriä tavalla, jossa arvopapereita koskevat tiedot saadaan suoraan arvo-osuusjärjestelmästä tai muulla vastaavalla tavalla, joka varmistaa rekisterin luotettavan ja ajantasaisen ylläpidon.

Julkiseen sisäpiirirekisteriin merkityt tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta henkilötunnusta, osoitetta sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen nimeä. Tiedot ovat Finanssivalvonnan käytettävissä arvopaperimarkkinoiden valvonnassa.

Lisäksi yhtiön tulee pitää julkisen sisäpiirirekisterin sisältämät julkiset tiedot eli perustiedot ja arvopaperiomistukset nähtävillä internetissä. Arvopaperiomistusten muutoksia koskevat tiedot on pidettävä yleisön saatavilla julkisessa sisäpiirirekisterissä sekä internetissä vähintään viimeisen 12 kuukauden ajalta.

Ei-julkisen yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin pitämistä kuvataan jaksossa 7.

Ks. Finanssivalvonnan standardi 5.3, Sisäpiiri-ilmoitukset ja -rekisterit, jakso 8.

Lain mukaan tiedot on päivitettävä sisäpiirirekisteriin ilman aiheetonta viivästystä. Käytännössä on suositeltavaa, että yhtiö päivittää muuttuneet tiedot sisäpiirirekisteriin saamansa muutosilmoituksen perusteella viikon kuluessa ilmoituksen saamisesta. Yhtiön tulee huolehtia menettelystä, jonka avulla sisäpiirirekisterin tiedoissa tapahtuneet muutokset päivittyvät myös internetiin.

Yhtiö voi toteuttaa internetissä julkistettavan sisäpiirirekisterin myös linkillä yhtiön sivuilta ulkopuolisen palveluntarjoajan sisäpiirirekisteripalveluun.

5.3 Julkiseen sisäpiirirekisteriin merkittävät tiedot ja ilmoitusvelvollisuus

5.3.1 Ilmoitusvelvollista koskevat perustiedot

Yhtiön on ilmoitettava kirjallisesti tai muutoin todisteellisesti ilmoitusvelvolliseen sisäpiiriin kuuluvalle henkilölle hänen sisäpiiriasemastaan yhtiössä.

Ilmoitusvelvollisen sisäpiiriläisen tulee ilmoittaa sisäpiirirekisteriin Finanssivalvonnan lomakkeessa mainitut tiedot itsestään, puolisostaan, ilmoitusvelvollisen edunvalvonnassa olevista

henkilöistä, samassa taloudessa yli vuoden asuneista muista perheenjäsenistään, määräysvalta- ja vaikutusvalta-yhteisöistä sekä näissä tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Puolisolla tarkoitetaan tässä aviopuolisoa tai rekisteröidyn parisuhteen puolisoa. Edunvalvonnassa olevia henkilöitä ovat tyypillisimmin ilmoitusvelvollisen alaikäiset lapset. Samassa taloudessa asuva muu perheenjäsen on henkilö, joka perintökaaren 2 luvun mukaan voi periä ilmoitusvelvollisen (esimerkiksi ilmoitusvelvollisen täysi-ikäinen lapsi, joka edelleen asuu ilmoitusvelvollisen luona). Avopuolisoa koskevat tiedot eivät kuulu ilmoitusvelvollisuuden piiriin.

Puolison tai muiden lähipiiriin kuuluvien tahojen tietoja koskeva ilmoitusvelvollisuus ei tee näistä henkilöistä sisäpiiriläisiä.

Määräysvalta-yhteisönä ilmoitetaan yhteisöt ja säätiöt, joissa ilmoitusvelvollinen tai muu edellä mainittu henkilö tai muu perheenjäsen (lähipiiriläinen) voi suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa yksin tai yhdessä lähipiiriläisten taikka yhdessä muun ilmoitusvelvollisen tai tämän lähipiiriläisten kanssa. Määräysvalta-yhteisö määritellään tarkemmin arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä, ja lisäksi Finanssivalvonnan standardi sisältää määritelmät määräysvalta- ja vaikutusvalta-yhteisöistä.

Sisäpiiriasemaa koskevaan ilmoitukseen on suositeltavaa liittää tiedot sisäpiiriläisen velvollisuuksista. Tällaisia voivat olla ohjeen jaksossa 4 kuvattujen lain määräysten lisäksi ohjeen jaksossa 6 tarkoitetut yhtiön noudattamat kaupankäyntikiellot tai ohjeen jaksossa 8.3 tarkoitetut yhtiökohtaiset lupamenettelyt.

Ilmoitus on tehtävä siten, että se toimitetaan yhtiön sisäpiirirekisterin hoitajalle 14 päivän kuluessa siitä, kun henkilö otti vastaan tehtävän, jonka perusteella hän on ilmoitusvelvollinen sisäpiiriläinen, tai 7 päivän kuluessa siitä, kun aikaisemmin ilmoitetuissa tiedoissa tapahtui muutos. Ilmoitus tehdään Finanssivalvonnan lomakkeilla tai muilla vastaavat tiedot sisältävillä lomakkeilla.

Ks. Finanssivalvonnan standardi 5.3, Sisäpiiri-ilmoitukset ja -rekisterit, jakso 5.4.

5.3.2 Omistusta koskevat tiedot

Sisäpiirirekisteriin on ilmoitettava ilmoitusvelvollisen sisäpiiriläisen omat omistukset sekä hänen puolisonsa, edunvalvonnassa olevien henkilöiden, muiden samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten ja määräysvalta-yhteisöjen omistukset yhtiössä. Lisäksi

ilmoitusvelvollisen sisäpiiriläisen on ilmoitettava kaikkien edellä mainittujen tahojen omistuksissa tapahtuvat muutokset. Ilmoitusvelvollisuuden kohteena ovat ohjeen jaksossa 3 mainitut arvopaperit.

Ks. Finanssivalvonnan standardi 5.3, Sisäpiiri-ilmoitukset ja -rekisterit, jaksot 5.3 ja 5.4.

Vaikutusvaltayhteisöjen omistukset eivät kuulu ilmoitusvelvollisuuden piiriin.

Omistukset ja niissä tapahtuvat muutokset rekisteröityvät eri tavoin eri tilanteissa, ja sisäpiiriläisen on otettava tämä seikka huomioon:

- 1) Arvo-osuusjärjestelmään liitettyjä arvopapereita koskevat muutokset kirjautuvat automaattisesti julkiseen sisäpiirirekisteriin silloin, kun kauppa on tehty Pörssissä ja yhtiön sisäpiirirekisteriä päivitetään suoraan arvo-osuusjärjestelmän tietojen perusteella. Tällaisista omistusmuutoksista sisäpiiriläisen ei tarvitse tehdä erillistä ilmoitusta.
- 2) Silloin, kun arvo-osuusjärjestelmään liitettyä arvopaperia koskevat kaupat selvitetään keskusvastapuoliselvityksessä (CCP) ja sisäpiiriläinen ostaa ja myy kyseistä arvopaperia päivän sisällä, sisäpiiriläisen on huolehdittava muutoksen ilmoittamisesta Finanssivalvonnan standardissa 5.3 annettujen ohjeiden mukaisesti.
Pörssi määrittelee ne yhtiöt, joiden arvopapereiden kauppohen selvityksessä käytetään keskusvastapuoliselvitystä. Lisätietoja keskusvastapuoliselvityksestä ja tässä menettelyssä kulloinkin selvitettävistä arvopapereista saa Pörssistä.
- 3) Kun muutos koskee arvo-osuusjärjestelmään liitettyjä arvopapereita, mutta kauppa tai muu muutos (esimerkiksi vaihto, lahja tai perintö) on tapahtunut Pörssin ulkopuolella, sisäpiiriläisen on huolehdittava muutoksen ilmoittamisesta sekä siitä, että muutokset kirjataan arvo-osuusrekisterissä arvo-osuustilille.
- 4) Kun muutos koskee ulkomaisen ilmoitusvelvollisen omistuksessa olevia arvo-osuusmuotoisia hallintarekisteröityjä arvopapereita, sisäpiiriläisen on huolehdittava muutoksen ilmoittamisesta.
- 5) Kun muutos koskee muita kuin arvo-osuusmuotoisia arvopapereita (esimerkiksi johdannaissopimukset, eräät työsuhdeoptiot, suomalaisen yhtiön ulkomailta noteeratut arvopaperit), sisäpiiriläisen on huolehdittava muutoksen ilmoittamisesta.

Sisäpiiriläisellä on vastuu ilmoitusvelvollisuuden täyttymisestä myös silloin, kun hänen arvopapereidensa hoito on annettu toisen henkilön, esimerkiksi salkunhoitajan, tehtäväksi.

Ilmoitus on tehtävä yhtiön sisäpiirirekisterin hoitajalle 7 päivän kuluessa omistuksen muutoksesta.

6 KAUPANKÄYNTIRAJOITUS JA KAUPANKÄYNTIOHJELMAT

6.1 Kaupankäyntirajoitus

Pysyvien sisäpiiriläisten tulee ajoittaa kaupankäyntinsä yhtiön liikkeeseenlaskemilla arvopapereilla siten, ettei kaupankäynti heikennä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnettua luottamusta.

Käytännössä on suositeltavaa, että pysyvät sisäpiiriläiset tekevät yhtiön liikkeeseenlaskemiin arvopapereihin pitkäaikaisia sijoituksia. Niin ikään on suositeltavaa ajoittaa kaupankäynti näillä arvopapereilla mahdollisimman pitkälle niihin hetkiin, jolloin markkinoilla on mahdollisimman täydellinen tieto osakkeen arvoon vaikuttavista seikoista (esimerkiksi tulostietojen julkistamisen jälkeen).

Yhtiö määrittelee sen ajanjakson, jonka aikana pysyvät sisäpiiriläiset eivät saa käydä kauppaa yhtiön liikkeeseenlaskemilla arvopapereilla ennen yhtiön osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöstiedotteen julkistamista (suljettu ikkuna). Ajanjakson tulee olla vähintään 14 vuorokautta. Jos yhtiö julkistaa tulostietonsa kuuden kuukauden jaksoin, ajanjakson tulee olla vähintään 21 vuorokautta. Kaupankäyntirajoitus koskee yhtiön liikkeeseenlaskemien arvopapereiden lisäksi myös muita jaksossa 3 mainittuja arvopapereita.

Suljettu ikkuna päättyy osavuosisikatsauksen tai tilinpäätöstiedotteen julkistamishetkeen, ellei yhtiö ole määritellyt pidempää kaupankäyntirajoituksen kestoaikaa.

Yhtiö voi tarvittaessa määritellä myös muita kaupankäyntiä koskevia rajoituksia.

6.2 Kaupankäyntirajoituksen ulottuvuus

Kaupankäyntirajoitusta sovelletaan yhtiön pysyviin sisäpiiriläisiin sekä näiden edunvalvonnassa oleviin vajaavaltaisiin henkilöihin. Lisäksi kaupankäyntirajoitusta sovelletaan edellä mainittujen henkilöiden arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettuihin määräysvaltayhteisöihin.

Pysyvällä sisäpiiriläisellä on vastuu kaupankäyntirajoituksen noudattamisesta myös silloin, kun hänen arvopapereidensa hoito on annettu toisen henkilön, esimerkiksi salkunhoitajan, tehtäväksi.

Lisäksi yhtiö voi antaa sisäpiiriläisille ohjeita sen osalta, miten sisäpiiriläinen tiedottaa kaupankäyntirajoituksista sisäpiiriläisen puolisolle tai muulle ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvalla perheenjäsenelle. Käytännössä on suositeltavaa, että sisäpiiriläiset tiedottavat lähipiirilleen yhtiön noudattamista suljettua ikkunaa koskevista kaupankäyntirajoituksista, sekä tarpeen mukaan muista sisäpiiriläistä itseään koskevista velvoitteista. Sisäpiiriläinen ei kuitenkaan saa ilmaista lähipiirilleen sisäpiirintietoa esimerkiksi hankkeen osalta.

Kaupankäyntirajoitusta ei sovelleta

- hankittaessa arvopapereita merkitsemällä tai muutoin saamalla niitä suoraan yhtiöltä tai sen kanssa samaan konserniin kuulavalta yhtiöltä;
- saataessa arvopapereita lunastus-, sulautumis- tai jakautumisvastikkeena tai julkisen tarjouksen mukaisena vastikkeena taikka muulla niihin rinnastettavalla tavalla;

Tämän kohdan tarkoituksena on kattaa arvopaperimarkkinain mukaiset julkiset ostotarjous -tilanteet, osakeyhtiölain mukaiset lunastusvelvollisuustilanteet sekä yhtiön yhtiöjärjestykseen perustuva lunastusvelvollisuustilanne.

- saataessa arvopapereita osinkona tai muuna yhtiön voittovarojen jakona;
- saataessa arvopapereita palkkiona työ- tai muusta vastaavasta suorituksesta tai palveluksesta; tai
- saataessa arvopapereita perintönä, testamentilla, lahjana tai osituksessa tai muulla vastaavalla saannolla.

6.3 Kaupankäynti työsuhteen tai hallintoelimen jäsenyyden perusteella saaduilla arvopapereilla

Työsuhteen tai hallintoelimen jäsenyyden perusteella, yhtiön hyväksymän kirjallisen ohjelman mukaisesti saatujen tai merkittyjen arvopapereiden myynti voidaan ohjeistaa yhtiössä siten, että arvopapereiden myynti ensimmäisen kerran on mahdollista poiketen tämän luvun rajoituksista.

Sisäpiirintiedon väärinkäytön kieltä on voimassa myös kaupankäyntirajoituksesta poikettaessa.

6.4 Sisäpiiriläisten kaupankäyntiä koskevat erilliset ohjelmat

Yhtiön sisäpiiriläiset voivat eri tavoin pyrkiä välttämään sisäpiirintiedon käyttämiseen liittyviä epäilyjä. Yksi tapa epäilyjen välttämiseen on käyttää jäljempänä kuvattuja kaupankäyntiohjelmia yhtiön arvopapereilla.

Arvopaperimarkkinalain 5 luvun 2 §:n mukainen sisäpiirintiedon käytön kieltä ei rajoita henkilön oikeutta käydä kauppaa arvopapereilla, jos arvopaperien hankinta tai luovutus perustuu sopimukseen tai toimeksiantoon, joka on tehty ennen kuin henkilö sai kyseiseen arvopaperiin liittyvää sisäpiirintietoa.

Kaupankäyntiohjelman tarkoituksena on erottaa ajallisesti toisistaan osakekaupasta päättäminen ja kaupan toteuttaminen. Tällöin sisäpiirintiedon olemassaolon arviointi lähtökohtaisesti kytketään siihen hetkeen, jolloin kaupasta on päätetty, eikä varsinaiseen kaupan toteutushetkeen. Sisäpiiriläinen voi esimerkiksi antaa kirjallisen ja ehdoiltaan yksilöidyn toimeksiannon kaupankäynnistä yhtiön arvopapereilla. Toimeksianto annetaan taholle, joka toteuttaa toimeksiannon itsenäisesti, kuten sisäpiiriläisen omaisuudenhoitajalle tai pörssivälittäjälle. Kielletyn sisäpiirintiedon käytön välttämiseksi tällainen toimeksianto on annettava ajankohtana, jolloin toimeksiantajalla ei ole sisäpiirintietoa. Kaupankäyntiohjelman muuttamista tai lisäohjeiden antamista pidetään uutena päätöksenä tai toimeksiantona, joka on tehtävä aikana, jolloin toimeksiantajalla ei ole sisäpiirintietoa. Toimeksiantaja voi kuitenkin aina lopettaa kokonaan kaupankäyntiohjelman toteuttamisen.

Toimeksiantoon soveltuvat tavallisesti lisäksi seuraavat yleiset periaatteet:

- toimeksianto ei tule antaa ajankohtana, jolloin yhtiön sisäpiiriohjeen mukaisesti kaupankäynti on kiellettyä;*
- toimeksianto sisältää hankinnan ajankohtaa sekä hankittavien osakkeiden määrää ja hintaa taikka niiden määräytymisperusteita koskevat ehdot, jotka on määriteltävä siten, että toimeksisaaja voi ehtojen perusteella itsenäisesti toteuttaa toimeksiannon;*
- toimeksianto laaditaan kirjallisesti, päivätään ja annetaan toimeksiannon toteuttajalle sekä säilytetään asianmukaisesti;*
- mikäli toimeksiannossa määritellään täsmällisesti hankinnan ajankohta, tällaisen ajankohdan ei tulisi ajoittua etukäteen tiedossa olevan, tulosjulkistusta edeltävän kohdassa 6.1 tarkoitetun suljetun ikkunan ajalle.*

Toimeksiannon kokonaan lopettaminen on poikkeuksellinen toimenpide, ja lopettamiselle tulee olla hyväksyttävä syy. Yleensä

hyväksyttävänä syynä ei voida hankintaohjelman yhteydessä pitää yksinomaan toimeksiannon antamisen jälkeen saatua tietoa, joka on omiaan vaikuttamaan yhtiön arvopaperin arvoon negatiivisesti. Sama periaate koskee vastaavasti myyntiohjelman lopettamista, mikäli tieto on omiaan vaikuttamaan yhtiön arvopaperin arvoon positiivisesti.

7 YRITYSKOHTAINEN SISÄPIIRIREKISTERI

7.1 Yleistä

Arvopaperimarkkinalain mukaan yhtiön on pidettävä julkisen sisäpiirirekisterin ohella ei-julkista yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä, jonka tavoitteena on tehostaa sisäpiiriasioiden käsittelyä yhtiössä.

Yrityskohtainen sisäpiirirekisteri voidaan jakaa osarekistereihin. Se voidaan toteuttaa esimerkiksi siten, että tämän sisäpiiriohjeen jakson 3 alakohdassa 2) tarkoitetuista pysyvistä yrityskohtaisista sisäpiiriläisistä pidetään pysyvää yrityskohtaista rekisteriä ja saman jakson alakohdassa 3) tarkoitetut hankekohtaiset sisäpiiriläiset merkitään erillisiin rekistereihin hankekohtaisia sisäpiirirekisterejä käyttäen.

Pysyvä yrityskohtainen sisäpiirirekisteri ja hankekohtaiset sisäpiirirekisterit yhdessä muodostavat arvopaperimarkkinalain tarkoittaman yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin. Vaihtoehtoisesti yhtiö voi pitää yhtä yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä, jolloin samaan rekisteriin merkitään sekä säännöllisesti että tilapäisesti sisäpiirintietoa saavat henkilöt.

Yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkitylle henkilölle on ilmoitettava kirjallisesti tai muutoin todisteellisesti rekisteriin merkitsemisestä ja siitä hänelle aiheutuvista velvollisuuksista.

Ilmoitus sisäpiirirekisteriin merkitsemisestä voidaan antaa esimerkiksi sähköpostitse, jolloin on suositeltavaa varmistua ilmoituksen vastaanottamisesta esimerkiksi pyytämällä asianomaiselta henkilöltä sähköpostitse vastaus, joka sisältää kuittauksen ilmoituksen vastaanottamisesta.

Sisäpiiriläiselle on ilmoitettava rekisterimerkinnästä aiheutuvista velvollisuuksista. Ilmoitus voi muun ohella sisältää jaksossa 4 kuvattujen lain määräysten lisäksi jaksossa 6 tarkoitetut yhtiön noudattamat kaupankäyntikiellot, jaksossa 8.3 tarkoitetut yhtiökohtaiset lupamenettelyt sekä hankkeiden osalta jaksossa 7.3.5 tarkoitetut hankkeisiin liittyvät rajoitukset.

Yhtiön on säilytettävä yrityskohtaiseen rekisteriin merkityt tiedot vähintään viisi vuotta siitä, kun peruste tietojen rekisteriin merkitsemiselle on päättynyt.

Yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin pitämisen lisäksi yhtiön on sisäpiirintiedon hallinnassa otettava huomioon sisäpiirintiedon sallitulle ilmaisemiselle arvopaperimarkkinalain 5 luvun 2 §:n 2 momentissa asetetut vaatimukset. Lisäksi arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7 §:n 3 momentti, joka käsittelee pörssitiedottamisen tasapuolisuutta, edellyttää, että sisäpiirintiedon ilmaisemisen yhteydessä tiedonsaajalla on joko sopimukseen tai lakiin perustuva salassapitovelvollisuus.

Sisäpiirintiedon ilmaisukieltoa käsitellään tarkemmin Finanssivalvonnan standardissa 5.2b.

Jokaisen sisäpiiriläisen on arvioitava, onko hänellä kulloinkin oleva tieto sisäpiirintietoa. Sisäpiiriläinen on myös vastuussa siitä, että hän ei riko rikoslain 51 luvun määräyksiä sisäpiirintiedon väärinkäytöstä tai arvopaperimarkkinalain 5 luvun 2 §:n määräyksiä sisäpiirintiedon kielletystä ilmaisemisesta ja käytöstä. Nämä velvollisuudet sisäpiiriläisellä on riippumatta siitä, onko hänet merkitty jäljempänä määritellyyn pysyvään yrityskohtaiseen tai hankekohtaiseen sisäpiirirekisteriin tai onko hän saanut yhtiöltä 8.3 kohdassa tarkoitettun tapauskohtaisen arvopaperikauppaan liittyvän arvion.

Tämän ohjeen lisäksi on otettava huomioon, että sisäpiirintietoon ja sen käyttöön liittyvät tulkintakysymykset ratkaistaan kulloinkin voimassaolevan lainsäädännön perusteella.

7.2 Pysyvä yrityskohtainen sisäpiirirekisteri

Yhtiön on pidettävä pysyvää yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä henkilöistä, jotka asemansa tai tehtäviensä johdosta saavat säännöllisesti sisäpiirintietoa.

Pysyvän yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin tiedot eivät ole julkisia. Finanssivalvonnalla on kuitenkin Finanssivalvonnasta annetun lain nojalla oikeus saada tietoa pysyvän yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin sisällöstä. Lisäksi yhtiö saa julkistaa sisäpiiriläistä koskevat tiedot pysyvään yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkityn henkilön suostumuksella.

Pysyvään yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkitään jakson 3 kohdan 2) mukaisesti sellaiset yhtiön palveluksessa olevat henkilöt, jotka asemansa tai tehtäviensä johdosta saavat säännöllisesti sisäpiirintietoa sekä muut henkilöt, jotka muun sopimuksen perusteella työskentelevät yhtiölle ja saavat säännöllisesti sisäpiirintietoa. Näitä henkilöitä ovat esimerkiksi

yhtiön johtoryhmän jäsenet, yhtiön ylimmän johdon sihteerit, yhtiön toimialojen vastuuhenkilöt sekä taloudesta, rahoituksesta, lakiasioista, tutkimus- ja kehitystyöstä ja viestinnästä vastaavat henkilöt siltä osin kuin he eivät kuulu ilmoitusvelvollisten sisäpiiriläisten piiriin. Finanssivalvonnan standardin 5.3 mukaisesti ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä, jotka on jo merkitty julkiseen sisäpiirirekisteriin, ei tarvitse merkitä yrityskohtaiseen pysyvistä sisäpiiriläisistä pidettävään sisäpiirirekisteriin, mutta heidät merkitään kuitenkin hankkeista pidettäviin osarekistereihin.

Yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin ei liity ilmoitusvelvollisuutta henkilön etuyhteystahoista tai arvopaperiomistuksista. Yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkittyihin henkilöihin sovelletaan kuitenkin jaksossa 6 tarkoitettuja pysyvää sisäpiiriä koskevia kaupankäyntirajoituksia.

7.3 Hankekohtainen sisäpiirirekisteri

Hankekohtaiseen sisäpiirirekisteriin ("hankerekisteri") merkitään ne henkilöt, jotka työ- tai muun sopimuksen perusteella työskentelevät yhtiölle ja saavat hanketta koskevaa sisäpiirintietoa, sekä ne muut henkilöt, joille yhtiö antaa hanketta koskevaa sisäpiirintietoa.

Hankerekisteriin merkittäviä henkilöitä, jotka työ- tai muun sopimuksen perusteella työskentelevät yhtiölle, ovat esimerkiksi yhtiön neuvonantajat, kuten asianajajat ja investointipankeissa työskentelevät.

Sellaisia muita henkilöitä tai tahoja, joiden merkitseminen hankerekisteriin voi olla perusteltua, ovat esimerkiksi ne viranomaiset, joille yhtiö antaa hanketta koskevia tietoja tai yrityskaupassa vastapuolena oleva noteeraamaton yhtiö, jolla itsellään ei ole velvollisuutta ylläpitää hankerekisteriä. Myös hankkeen rahoittajien ja merkittävien osakkeenomistajien merkitseminen hankerekisteriin voi olla perusteltua. Näiden merkitseminen hankerekisteriin voi olla perusteltua myös arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7 §:n 3 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden vuoksi. Tarkempia ohjeita rekisterimerkinnän tekemisestä on jäljempänä kohdassa 7.3.4.

7.3.1 Hanke ja sen edellytykset

Hankkeella tarkoitetaan yhtiössä luottamuksellisesti valmisteltavaa, yksilöitävissä olevaa toimenpidekokonaisuutta tai järjestelyä, jonka julkistaminen olisi omiaan olennaisesti vaikuttamaan yhtiön julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin arvoon.

Yhtiön tulee arvioida tapauskohtaisesti arviointihetkellä yhtiön käytössä olevien tietojen perusteella, onko valmisteltavana olevaa

toimenpidekokonaisuutta tai järjestelyä pidettävä hankkeena. Arvio tehdään asiaa koskevan kokonaisarvioinnin perusteella.

Yhtiön on arvioitava objektiivisesti, voidaanko kohtuudella olettaa, että kulloinkin valmisteltavana oleva toimenpidekokonaisuus tai järjestely toteutuu ja onko toimenpidekokonaisuus tai järjestely niin täsmällinen, että sen perusteella voidaan tehdä johtopäätös sen vaikutuksesta arvopaperin arvoon. Jos arvioinnin perusteena olevat seikat myöhemmin muuttuvat, yhtiön tulee määritellä uudelleen, pidetäänkö toimenpidekokonaisuutta tai järjestelyä hankkeena.

Hanke on usein sellainen toimenpidekokonaisuus tai järjestely, joka luonteensa tai kokonsa vuoksi poikkeaa yhtiön tavanomaisesta liiketoiminnasta tai yhtiön julkistamasta strategiasta.

Hankkeena ei pidetä säännöllisen tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvia asioita, kuten osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen laatimista. Näiden osalta tiedon luottamuksellisuus on syytä turvata muun muassa pysyvän yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin avulla.

Sellainen toimenpide, jonka toinen taho omasta aloitteestaan kohdistaa yhtiöön ja johon yhtiö ei myötävaikuta, ei ole yhtiön kannalta hanke.

Kahden listayhtiön välisissä järjestelyissä sisäpiirintieto voi koskea joko vain toista yhtiötä tai kumpaakin yhtiötä.

Mitä enemmän julkistamatonta tietoa suunnitellusta toimenpidekokonaisuudesta tai järjestelystä annetaan yhtiön ulkopuolelle, sitä perustellumpaa on pitää suunnitelmaa hankkeena.

Jos kysymys on pelkästään yhtiön sisällä valmisteltavasta toimenpidekokonaisuudesta tai järjestelystä, sitä voidaan hallita yhtiön pysyvän yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin avulla edellyttäen, että ne henkilöt, jotka saavat toimenpidekokonaisuutta tai järjestelyä koskevaa tietoa, kuuluvat yhtiön yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin. Yhtiön on tällaisessa tilanteessa kiellettävä näiltä tietoa saaneilta yhtiön yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkityiltä henkilöiltä kaupankäynti yhtiön arvopapereilla ja ilmoitettava heille kaupankäyntikiellosta.

Hankkeena on yleensä pidettävä toimenpidekokonaisuutta tai järjestelyä,

- joka toteutuessaan kuuluu jatkuvan tiedonantovelvollisuuden piiriin (kohta 7.3.1.1);
- jonka valmistelu on edennyt sellaiseen vaiheeseen, että yhtiö on kohdassa 7.3.1.2 mainitulla tavalla ryhtynyt

järjestelyn toteuttamiseen tähtääviin konkreettisiin valmistelutoimenpiteisiin (kohta 7.3.1.2);

- jonka voidaan kohtuudella olettaa toteutuvan (kohta 7.3.1.3); ja
- jonka osalta toinen taho on ryhtynyt konkreettisiin toimenpiteisiin järjestelyn toteuttamiseksi silloin, kun järjestelyn toteuttaminen yhtiön kannalta edellyttää toisen tahon myötävaikutusta (kohta 7.3.1.4).

Yllä lueteltuja edellytyksiä selostetaan tarkemmin jäljempänä kohdissa 7.3.1.1 – 7.3.1.4.

7.3.1.1 Jatkuvan tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluminen

Tyypillisiä hankkeita, jotka toteutuessaan tulee julkistaa yhtiön jatkuvan tiedonantovelvollisuuden perusteella, ovat muun muassa:

- merkittävät yritys- ja toimialajärjestelyt;
- merkittävät liiketoiminnan uudelleensuuntaamiset, merkittävät saneeraussuunnitelmat ja tulosparannusohjelmat;
- merkittävät yhteistyösopimukset;
- Pörssin sääntöjen mukaiset merkittävät yrityskaupat; sekä
- julkiset ostotarjoukset ja merkittävät osakeannit.

Hanke voi olla myös tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluva, yhtiön omaan tuotekehitykseen perustuva merkittävä toimenpidekokonaisuus.

Julkistamisvelvollisuus ei yksin johda siihen, että julkistamisvelvollisuuden kohteena olevaa päätöstä tai seikkaa tulisi pitää hankkeena. Esimerkiksi jatkuvan tiedonantovelvollisuuden perusteella julkistettavaa osingonjakoehdotusta, tulosvaroitusta tai omien osakkeiden hankkimista ei ole tarpeen pitää hankkeena. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus voidaan turvata pysyvän yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin avulla.

Jos yhtiö julkistaa valmistelewansa tiettyä toimenpidekokonaisuutta tai järjestelyä, sitä ei yleensä julkistamisen jälkeen pidetä hankkeena, ellei jatkovalmisteluun liittyviä tai julkistamatta jääneitä seikkoja ole tarpeen arvioida toisin.

7.3.1.2 Toimenpidekokonaisuuden tai järjestelyn vaihe

Toimenpidekokonaisuuden tai järjestelyn toteuttamisen valmistelusta tulee olla olemassa yhtiön toimivaltaisen elimen nimenomainen päätös tai muu vastaava kannanotto. Esimerkiksi hallituksessa käsiteltävä yleiskatsaus, jossa informoidaan useista alustavan valmistelun kohteena olevista yrityskauppa- ja/tai yritysjärjestelymahdollisuuksista, ei yleensä edellytä hankkeen perustamista.

Valmisteluvaiheessa tehtäviä alustavia selvityksiä ei ole tarpeen pitää hankkeena. Esimerkiksi alustavat selvitykset ja analyysit yrityskaupan kohteesta tai vaihtoehtoisista ratkaisuista eivät muodosta hanketta.

Kahdenvälinen yrityskauppa voi edetä esimerkiksi seuraavasti. Katkoviiva kuvaa ajankohtaa, jolloin järjestely on edennyt siihen vaiheeseen, että sitä on silloin viimeistään pidettävä hankkeena:

- Alustavat analyysit ja selvitykset
- Yhteydenotot neuvonantajiin
- Alustavat yhteydenotot
- Ensimmäinen tapaaminen toisen sopijapuolen kanssa
- Alustavat keskustelut toisen sopijapuolen kanssa
- Osapuolten myönteinen suhtautuminen jatkokeskusteluihin
- Salassapitosopimuksen allekirjoittaminen
- Yhtiön päätös tai vastaava kannanotto edetä asian valmistelussa

-
- Neuvottelut kaupan ehdoista ja rakenteesta / aiesopimus
 - Due diligence, johdon esitykset yms.
 - Kaupan lopullisia ehtoja määrittämään
 - Järjestely hyväksytään yhtiössä
 - Sopimuksen tai esisopimuksen allekirjoittaminen
 - Julkistaminen

Jos yhtiö osallistuu tarjouskilpailuun ostajana, hankkeen perustamisen ajankohtaa voidaan siirtää ensimmäisen tarjouksen tekemisen hetkestä myöhempään ajankohtaan. Järjestelyä on kuitenkin syytä pitää hankkeena viimeistään silloin, kun yhtiö on saanut tiedon pääsemisestään toiselle/varsinaiselle tarjouskierrokselle. Hankkeen perustamistarpeeseen vaikuttaa myös muiden mahdollisten ostajaehdokkaiden lukumäärä sekä tarjouksentekijän tahtotila lopullisen kaupan tekemisen suhteen.

Tarjouskilpailut (yhtiö ostajana):

- *Myyjän alustava yhteydenotto*
- *Salassapitosopimusten allekirjoittaminen*
- *Kohdeyhtiötä koskevia tietoja sisältävän esitteen (Information Memorandum) vastaanottaminen*
- *Alustava ei-sitova tarjous*
- *Yhtiö saa tiedon pääsemisestään toiselle/varsinaiselle tarjouskierrokselle*

-
- *Due diligence, kohdeyhtiön johdon esitykset yms.*
 - *Sitova tarjous*
 - *Neuvottelut tarjouksen ehdoista*
 - *Hallitus hyväksyy oston*
 - *Sopimuksen tai esisopimuksen allekirjoittaminen*
 - *Julkistaminen*

Jos aloite järjestelyyn on yhtiön oma, sitä on syytä pitää hankkeena aiemmin kuin siinä tapauksessa, että järjestely aloitetaan jonkun toisen tahon toimesta. Jälkimmäisessä tapauksessa yhtiön tahtotilan selvittäminen voi vaatia enemmän aikaa ja selvittelyä. Esimerkiksi tarjouskilpailua, jossa yhtiö toimii myyjäosapuolena, on syytä pitää hankkeena aikaisemmassa vaiheessa, kuin jos yhtiö on ostajana. Tällöin hanke voi olla syytä perustaa esimerkiksi sen jälkeen, kun yhtiö on tehnyt päätöksen myynnin valmisteleminen tai antanut investointipankille toimeksiannon myynnin toteuttamiseksi.

Kohdeyhtiön tulee yleensä pitää julkista ostotarjousta hankkeena jo silloin, kun yhtiö on perustellusti arvioinut, että sen saama yhteydenotto on vakavasti otettava. Yhteydenottoa voidaan pitää vakavasti otettavana esimerkiksi silloin, kun hallitus on katsonut aiheelliseksi ryhtyä asiassa toimenpiteisiin tai aloittanut neuvottelut tarjouksen tekijän kanssa tai hallitus on muuten päättänyt ryhtyä asiassa konkreettisiin valmistelutoimiin.

7.3.1.3 Toteutumistodennäköisyys

Toimenpidekokonaisuutta tai järjestelyä on yleensä syytä pitää hankkeena silloin, kun yhtiö on kyseisellä arviointihetkellä objektiivisesti arvioinut, että valmisteltavana olevan toimenpidekokonaisuuden tai järjestelyn voidaan kohtuudella olettaa toteutuvan.

Hankkeesta ei ole kyse silloin, jos hankkeen toteutumismahdollisuus on vähäinen tai hankkeen toteutuminen on selvästi epätodennäköisempää kuin sen toteutumatta jääminen.

7.3.1.4 Toisen tahon myötävaikutus

Jos toimenpidekokonaisuus tai järjestely edellyttää toisen tahon myötävaikutusta, se muodostuu hankkeeksi yleensä vasta silloin, kun sanottu toinen taho on ilmoittanut yhtiölle ryhtyneensä asiassa sellaisiin konkreettisiin valmistelutoimenpiteisiin, joiden tavoitteena on toimenpidekokonaisuuden tai järjestelyn toteuttaminen.

Myös toisen tahon omasta aloitteestaan yhtiöön kohdistamat merkittävät toimenpiteet, jotka edellyttävät yhtiön myötävaikutusta, kuten yhteisyrityksen perustaminen, yhteistyösopimus, julkinen ostotarjous taikka muu yhtiöön kohdistunut toimenpide, voivat muodostaa hankkeen.

Alustavan positiivisen suhtautumisen osoittamista tai alustaviin neuvotteluihin osallistumista ei yleensä pidetä vielä toteuttamiseen tähtävinä valmistelutoimenpiteinä.

Yhtiöllä ei ole velvollisuutta perustaa hanketta niin kauan kuin sillä ei ole tietoa toisen tahon mahdollisesta päätöksestä ryhtyä toteuttamiseen tähtääviin valmistelutoimenpiteisiin.

7.3.2 Arviointiedellytysten ohjeellisuus

Edellä määritellyt hankkeen perustamiselle asetetut edellytykset ovat ohjeellisia ja kunkin hankkeen perustamistarve on arvioitava tapauskohtaisesti kokonaisuutena.

Mikäli järjestelyn vaikutuksen yhtiön julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin arvoon voidaan perustellusti olettaa olevan erityisen merkittävä, järjestelyä voi olla syytä pitää hankkeena jo tavanomaista varhaisemmassa vaiheessa. Yhtiö voi luokitella toimenpidekokonaisuuden tai järjestelyn hankkeeksi myös siinä tapauksessa, että hankkeen edellytykset eivät kaikilta osin täytyisikään.

7.3.3 Hankerekisterin päättäminen

Hankerekisteri voidaan päättää, kun hanke on julkistettu tai se on rauennut. Jos yhtiö julkistaa valmisteilla olleen hankkeen, siitä ei ole enää syytä ylläpitää hankerekisteriä, ellei julkistettu tieto ole vain osa hanketta koskevasta tiedosta tai hankkeeseen liitty muita julkistamattomia jatkohankkeita.

Hanke on rauennut, kun hankkeen kumpikin osapuoli on päättänyt lopettaa neuvottelut ja on syytä olettaa, ettei kumpikaan osapuoli lähitulevaisuudessa tule jatkamaan asian valmistelua. Hankkeen raukeaminen ja sen perusteet tulee dokumentoida, jotta neuvottelujen mahdollisesti käynnistyttyä uudelleen voidaan osoittaa ne perusteet, joiden nojalla hankerekisteri aikanaan päätettiin. Hankkeen raukeamisesta tulee ilmoittaa myös hankkeen muille osapuolille.

Ks. julkisten ostotarjousten osalta: Julkisissa ostotarjouksissa noudatettavista menettelytavoista annettu suositus (Helsinki Takeover Code, numero 10.)

Mikäli neuvottelut lopettanut ja oman hankerekisterinsä päättänyt osapuoli tietää toisen osapuolen jatkavan neuvotteluja kolmannen osapuolen kanssa, neuvottelut lopettaneen yhtiön on pyrittävä määrittelemään aika, jolloin hankkeeseen liittyvä tieto saattaa olla sisäpiirintietoa neuvotteluja jatkavan yhtiön osalta. Yhtiön on tällöin sisäpiirintiedon väärinkäyttöriskin välttämiseksi suositeltavaa määritellä se hetki, jolloin toisen osapuolen jatkaman hankkeen voidaan perustellusti arvioida rauenneen, ellei sitä ole siihen mennessä jo julkistettu.

Hankerekisteriin merkitylle henkilölle on ilmoitettava kirjallisesti tai muutoin todisteellisesti hankerekisterin päättämisestä.

7.3.4 Hankkeisiin liittyvän sisäpiirintiedon hallinta

Yhtiön on hallinnoitava hankkeisiin liittyvää sisäpiirintietoa huolellisesti.

Hankkeisiin liittyvää sisäpiirintietoa voidaan hallinnoida pitämällä hankkeesta tietoisten henkilöiden piiri suppeana yhtiössä ja sen ulkopuolella sekä säilyttämällä huolellisesti hankkeeseen liittyviä asiakirjoja ja tiedostoja.

Hankerekisteriin merkitään vähintään seuraavat tiedot:

- 1) rekisterin perustamispäivä;
- 2) hanke (esimerkiksi koodinimi), johon rekisteri liittyy;
- 3) henkilöt, joille on annettu tietoa hankkeesta. Yhtiön ulkopuolisten henkilöiden osalta merkitään myös sen yhtiön tai viranomaisen nimi, jota henkilö edustaa;
- 4) päivä ja kellonaika, jolloin hankekohtainen sisäpiiriläinen on saanut sisäpiirintietoa hankkeesta ja merkitty hankerekisteriin; ja
- 5) hankkeen päättyminen joko julkistamisen tai raukeamisen seurauksena sekä päättämispäivä.

Yhtiön ulkopuolisten asiantuntijoiden, kuten asianajotoimistojen, investointipankkien ja tilintarkastusyhteisöjen, ja muiden sellaisten tahojen, joiden merkitseminen hankerekisteriin voi olla perusteltua, osalta on riittävää, että hankerekisteriin merkitään ulkopuolisen tahon nimi ja päävastuullinen henkilö. Ulkopuolinen taho voi olla velvollinen pitämään itse omaa hankerekisteriä sen palveluksessa olevista henkilöistä, jotka saavat kyseisen listayhtiön arvopaperiin liittyvää sisäpiirintietoa. Jos ulkopuolinen taho ei ole velvollinen pitämään omaa hankerekisteriä, yhtiön on huolehdittava siitä, että ne henkilöt, joille yhtiö on antanut sisäpiirintietoa, merkitään yhtiön hankerekisteriin.

Hankerekisteriin voidaan tehdä merkintä siitä, että henkilö ei enää tietyn päivämäärän jälkeen ole saanut uutta sisäpiirintietoa hankkeesta esimerkiksi tilanteessa, jossa hankkeen sisältö muuttuu olennaisesti tai henkilön työsuhde yhtiöön päättyy. Tällainen merkintä ei kuitenkaan lakkauta aiemmin hankkeen aikana saadusta sisäpiirintiedosta johtuvia oikeusvaikutuksia, kuten sisäpiirintiedon väärinkäytön kieltoa.

Jälkikäteen tulee voida todentaa se, milloin yhtiö on antanut sisäpiiriläiselle tiedon tämän merkitsemisestä hankerekisteriin.

Rekisteri voi olla joko manuaalinen tai atk-perusteinen. Rekisteri on luottamuksellinen. Rekisterimerkinnöistä tulee myös ilmetä, kuka on rekisteristä ja rekisterimerkinnöistä vastuullinen henkilö. Rekisteriä on pidettävä siten, että rekisterin tietosisältö ja rekisterimerkinnät voidaan aina jälkikäteen todentaa ja että ainoastaan rekisterin pitämiseen oikeutetut henkilöt voivat tehdä merkintöjä rekisteriin.

Hankkeeseen liittyvää sisäpiirintietoa voidaan erillisen hankerekisterin sijasta hallinnoida myös pysyvää yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä käyttäen siten, että rekisterin perusteella voidaan jälkikäteen riittävästi todentaa hankkeeseen liittyvät sisäpiiriläiset.

Finanssivalvonnalla on oikeus saada yhtiön hankerekisterin tiedot käyttöönsä.

7.3.5 Hankkeisiin liittyvät rajoitukset ja oikeusvaikutukset

Yhtiön tulee ohjata hankekohtaisten sisäpiiriläisten kaupankäyntiä ja ajoitusta siten, että sisäpiirintiedon väärinkäytöltä vältytään.

Kun yhtiö on määritellyt valmisteltavan toimenpidekokonaisuuden tai järjestelyn hankkeeksi ja laatinut siitä hankerekisterin, rekisteriin merkityiltä henkilöiltä on kiellettävä kaikki kaupankäynti yhtiön osakkeilla hankkeen raukeamiseen tai julkistamiseen saakka. Kaupankäyntirajoitus koskee myös muita arvopapereita

sekä johdannaisia, joiden arvo määräytyy yhtiön arvopaperien arvon perusteella.

Hankekohtaisten sisäpiiriläisten kaupankäynnin ja aikojen ohjeistus voi koskea myös toisen yhtiön arvopapereilla käytävää kauppaa sekä yleistä salassapitovelvollisuutta. Tällainen ohjeistus voi olla tarpeen, vaikka yhtiö ei pitäisi valmisteltavaa toimenpidekokonaisuutta tai järjestelyä omalta kannaltaan hankkeena.

Jos hanke kohdistuu toiseen julkisesti noteerattuun yhtiöön (esimerkiksi merkittävä yrityskauppa, jonka kohteena on julkisesti noteerattu yhtiö), yhtiön tulee kieltää hankekohtaista sisäpiiriläistä käymästä kauppaa toisen yhtiön osakkeilla sekä muilla arvopapereilla ja johdannaisilla, joiden arvo määräytyy toisen yhtiön arvopaperin arvon perusteella.

Hankerekisteriin perustuvaa kaupankäyntirajoitusta ei voida asettaa taannehtivasti.

Hankerekisteriin perustuva kaupankäyntirajoitus tulee voimaan aikaisintaan siitä hetkestä, kun hankekohtaiselle sisäpiiriläiselle on ilmoitettu rajoituksesta. Kaupankäyntirajoituksen alkamisesta riippumatta sisäpiiriläinen on itse vastuussa siitä, että hän noudattaa lakeja, määräyksiä ja ohjeita.

8 SISÄPIIRIASIOIDEN HALLINTO

8.1 Kirjallinen aineisto

Yhtiö asettaa tämän ohjeen tai sitä vastaavan oman ohjeensa yhtiön pysyvien sisäpiiriläisten saataville.

8.2 Koulutus ja tiedotus

Yhtiö huolehtii siitä, että pysyvät sisäpiiriläiset tunnistavat asemansa ja sen vaikutukset. Sisäpiiriläisten koulutus ja tiedotus on luontevaa ajoittaa työsuhteen alkamiseen, uuden sisäpiiriaseman vastaanottamiseen sekä lain tai viranomaistasoisen sääntelyn taikka Pörssin tai yhtiön oman ohjeen muuttumiseen.

Yhtiön ulkopuolinen neuvonantaja, kuten asianajotoimisto, emissionjärjestäjä tai muu asiantuntijapalveluja tarjoava taho, vastaa omassa palveluksessaan olevien henkilöiden koulutuksesta, ohjeistuksesta, mahdollisten kaupankäyntirajoitusten asettamisesta ja tarvittavasta valvonnasta sekä omien rekisteriensä ylläpitämisestä.

8.3 Sisäpiirihallinnon tehtävät

Yhtiön sisäpiirihallintoon kuuluvat seuraavat tehtävät:

- yhtiön sisäinen tiedottaminen sisäpiiriasioista;
- sisäpiiriasioiden koulutus yhtiössä;
- yhtiön pysyvien sisäpiiriläisten sisäpiiri-ilmoitusten vastaanotto, läpikäyminen ja tarvittaessa eteenpäin toimittaminen;
- yrityskohtaisten ja hankekohtaisten rekistereiden laatiminen ja pitäminen;
- sisäpiiriasioiden valvonta; ja
- tarpeen mukaan yhtiön julkisesta sisäpiirirekisteristä ja internetissä julkistettavista tiedoista huolehtiminen.

Yhtiön tulee nimetä yhtiölle sisäpiirivastaava, joka hoitaa sisäpiirihallintoon kuuluvia tehtäviä. Yhtiöllä tulee myös olla sisäpiirirekisterin hoitaja, joka hoitaa sisäpiirirekisteriin liittyviä käytännön tehtäviä.

Ks. Finanssivalvonnan standardi 5.3, Sisäpiiri-ilmoitukset ja -rekisterit, jakso 8 ja 9.

Sisäpiirirekisterin hoitajan sekä yrityskohtaisia rekistereitä ja hankekohtaisia rekistereitä hallinnoivan henkilön tehtävät voidaan osoittaa eri henkilöille.

Yhtiö voi osana sisäpiirihallintoa järjestää menettelyn, jossa sisäpiiriläinen voi pyytää arvion suunnittelemansa arvopaperikaupan lain- ja ohjeenmukaisuudesta. Arviomenettelystä huolimatta sisäpiiriläinen vastaa itse siitä, että hän noudattaa lakeja, määräyksiä ja ohjeita.

Arviointi tapahtuu yleensä sisäpiiriläisen aloitteesta ennen tehtäväksi aiottua arvopaperikauppaa. Arviointi suoritetaan sisäpiiriläisen antamien tietojen ja muutoin arviointihetkellä käytettävissä olevien tietojen perusteella. Arviointi voi olla vapaaehtoinen, mutta yhtiö voi myös määrätä arvioinnin välttämättömäksi edellytykseksi aiotun arvopaperikaupan toteuttamiselle. Arvion antajalla tulee olla oikeudellinen koulutus tai muutoin riittävä perehtyneisyys sisäpiirisääntelyyn.

9 VALVONTA

Yhtiön on järjestettävä yhtiön ilmoitusvelvollisten sisäpiiriläisten kaupankäynnin ja ilmoitusvelvollisuuden säännöllinen valvonta.

Valvonta voidaan järjestää esimerkiksi siten, että yhtiö tarkistuttaa ilmoitusvelvollisilla sisäpiiriläisillä ilmoitettavat tiedot vuosittain, minkä lisäksi yhtiö tarkastaa vähintään kerran vuodessa ilmoitusvelvollisten sisäpiiriläisten kaupankäynnin rekisteritietojen perusteella.

Yhtiö voi lisäksi järjestää muita pysyviä sisäpiiriläisiä koskevia tarkastuksia. Yhtiön on tarvittaessa tapauskohtaisesti valvottava tarkemmin pysyvien sisäpiiriläisten arvopaperikauppaa esimerkiksi silloin, kun pysyvä sisäpiiriläinen käy kauppaa suurilla arvopaperimäärillä tai käy jatkuvasti arvopaperikauppaa.

Finanssivalvonta valvoo kiellettyä sisäpiirintiedon käyttöä, sisäpiiriläisen ilmoitusvelvollisuutta ja sisäpiirirekisterien ylläpitämistä.

Yhtiön valvontavelvollisuus ei ulotu yhtiön yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkittyyn ulkopuoliseen neuvonantajaan, kuten asianajotoimistoon, emissionjärjestäjään tai muuhun asiantuntijapalveluja tarjoavaan tahoon, joka on itse velvollinen pitämään yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä.

10 SISÄPIIRIÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

Tärkeimmät lait ja muut säännökset

Rikoslain 51 luvussa on arvopaperimarkkinarikoksia koskevat rangaistussäännökset. Sisäpiiriläisiä koskevaa sääntelyä on lisäksi arvopaperimarkkina- (26.5.1989/495) ja kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (26.8.1988/772). Ohjeessa viitattu Finanssivalvonnan standardi sisältää tarkempia ohjeita lakien soveltamisesta.

Lisätiedot ja lyhenteet:

Arvopaperimarkkinalaki (AML): (www.finlex.fi)

Arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:ssä on arvopaperin määritelmä ja 1 luvun 5 §:ssä säännös siitä, milloin henkilöllä katsotaan olevan määräysvalta yhteisössä. Lain 2 luvun 7 §:ssä on säännelty arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta.

Arvopaperimarkkinalain 5 luvussa ovat sisäpiiriä koskevat säännökset. Luvun 1 §:ssä on sisäpiirintiedon määritelmä ja 2 §:ssä säännös sisäpiirintiedon käytön kiellosta. Arvopaperiomistuksen julkisuudesta ja ilmoitettavista tiedoista on säännökset 3 – 6 §:issä ja sisäpiirin omistusta koskevasta rekisteristä on säännökset 7 §:ssä.

Luvun 8 – 11 §:t sisältävät määräykset yrityskohtaisista sisäpiirirekistereistä. Luvun 15 §:ssä on säännös Finanssivalvonnan oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä luvun säännöksistä.

Arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1, 1a ja 1b §:issä on säännökset vakioiduista, vakioituihin rinnastettavista ja vakioimattomista johdannaissopimuksista. Näissä lainkohdissa viitataan arvopaperimarkkinalain 5 luvun säännöksiin.

Kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annettu laki (OptioL): (www.finlex.fi)

OptioL:n 1 luvun 2 §:ssä on vakioidun johdannaissopimuksen määritelmä.

Rikoslaki (RL) 51 luku : (www.finlex.fi)

Sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskevat rangaistussäännökset ovat 51 luvun 1 ja 2 §:issä. Luvun 1 §:ssä säädetään sisäpiirintiedon väärinkäytöstä ja 2 §:ssä törkeästä sisäpiirintiedon väärinkäytöstä.

Finanssivalvonnan standardi: (www.finanssivalvonta.fi)

Finanssivalvonnan standardi 5.3 sisäpiiri-ilmoituksista ja -rekistereistä on annettu tarkennukseksi arvopaperimarkkinalain 5 luvun ilmoitusvelvollisuutta sekä sisäpiirin omistusta koskevien julkisen ja yrityskohtaisen rekisterin pitämistä koskevien säännösten soveltamisesta. Määräys käsittää säännöt muun muassa ilmoitusvelvollisista (kohta 5.1), ilmoitusvelvollisuuden kohteena olevista arvopapereista (kohta 5.3) sekä perus- ja muutosilmoituksista (kohta 5.4). Lisäksi standardi sisältää säännöt rekisterinpitäjän velvollisuuksista (jakso 8) ja yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin ylläpitämisestä (jakso 9).

11 VOIMAANTULO

Tämä Pörssin hallituksen Arvopaperipörssin sääntöjen kohdan 5.5 nojalla antama ohje tulee voimaan 9.10.2009.